

Aan de leden van de gemeenteraad

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandelaar

K. Schellekens

Onderwerp

Aanbiedingsbrief Begroting
2026-2029

Ons kenmerk

Datum

VERZONDEN 25 SEP. 2025

Beste leden van de raad,

Het is geen eenvoudige klus om u een voorspelbaar beeld aan te reiken van de begroting voor de komende jaren. De financiële situatie verandert met de dag als een wisselvallige zomerdag in Nederland. We verwijzen u naar het proces van de Kadernota: bij het opstellen nog donkere lucht, net voor de raadsbehandeling verscheen de meicirculaire, brak de hemel open en verdwenen de wolken naar de horizon. En koesterden we ons in de voorzichtige zonneschijn van de toegezegde middelen door het kabinet. Inmiddels maken we ons op voor de verkiezing van de Tweede Kamer en is er sprake van een onzekere situatie. Welke coalitie regeert daarna en wat hebben zij voor de gemeenten in petto?

Koersvast naar ruimte voor investeringen

Het college stelt voor koersvast te blijven en oog te houden op onze solvabiliteitspositie om ruimte te blijven scheppen voor investeringen. Dit nemen we als punt op de horizon. Daarbij is het zaak activa en passiva in balans te krijgen en te houden. Het zijn twee communicerende vaten: halen we bij het ene wat weg, dan heeft dat meteen zijn effect op de andere. En voor ons in Waalre, met de voorgenomen investeringen in onderwijs en wijken, betekent dat verhoging van leningen en een verslechtering van onze solvabiliteitspositie. De maatregelen om dit op te vangen bestaan in onze ogen uit niet (veel) meer investeren dan de jaarlijkse afschrijvingen van alle bestaande investeringen en uit sparen van de positieve

jaarsaldi in onze algemene reserve. De voorliggende begroting hebben wij met dat voor ogen opgesteld.

Samen aan het roer

U onderschrijft deze aanpak zoals we ook hebben kunnen constateren uit de besprekingen, ingediende moties en besluiten bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2025-2028, Kadernota 2026 en Jaarrekening 2024. U wilt waar mogelijk sociale voorzieningen die bijdragen aan het voorkomen van problemen of die kwetsbare inwoners direct raken in hun bestaanszekerheid ontzien en ook de belastingen niet verder verhogen dan de afgesproken kaders in het raadsakkoord 2022-2026. Daarnaast een meerjarige sluitende begroting zolang de uitkering uit het gemeentefonds toereikend is, uitgaven in lijn met onze inkomsten. Een verstandig en duurzaam financieel beleid is nodig om een structurele financieel gezonde gemeente te blijven. U staat aan onze zijde om het schip op koers te houden en niet te veel averij op te lopen in de stormen die we moeten trotseren.

50% besparingen en 50% OZB-verhoging

U heeft ons bij het vaststellen van de Kadernota 2026 het kader meegegeven dat indien er een tekort zou ontstaan in de meerjarenbegroting, er een verdeling plaatsvindt van 50% besparingen en 50% OZB-verhoging. Dit kader is geformuleerd náást de OZB-verhoging van 7,5% (+ de indexering), die al eerder in de meerjarenbegroting is opgenomen en nog eens is benoemd in de Kadernota. Dat kader hebben we toegepast in de voorliggende begroting.

Tekort bij totstandkoming begroting 2026 (zie beleidskeuzemenu)

Saldo begroting 2026 voor keuzes:	€ 937.750 +/+
Noodzakelijkheden:	€ 1.338.000 -/-
<u>Gehonoreerde opgaven:</u>	<u>€ 70.900 -/-</u>
Saldo	€ 329.350 -/-

50% besparen en 50% verhogen van OZB is de helft van € 329.350 = € 164.675

Gerealiseerde besparingen op uitgaven: € 191.150

Gerealiseerde OZB-verhoging: € 96.000

Dit betekent dat de gerealiseerde besparingen voldoende zijn om de OZB voor 2026 minder hard te laten stijgen dan het kader voorschrijft.

Overwegingen en ontwikkelingen

Er zijn nog recente ontwikkelingen op het gebied van Jeugd. We kunnen rekenen op de middelen voor de verevening op basis van het advies van de commissie Van Ark. We zijn bij het opstellen van deze begroting voorzichtigheidshalve uitgegaan van € 350.000 voor 2026. Inmiddels weten we dat de middelen in de septembercirculaire 2025 beschikbaar zijn gesteld. In de 2e Turap van 2025 gaan we de middelen die we krijgen in 2025 deels (voor een bedrag van € 350.000) overhevelen naar boekjaar 2026.

Daarnaast is bekend geworden dat we vanaf 1 januari 2028 in onze begroting ruimte op moeten nemen voor pensioenverhogingen door de overheveling van de

wethouderspensioenen naar ABP. We hebben dit in de risicoparagraaf verwerkt. Het gaat om een bedrag van ongeveer 4,5 ton voor Waalre.

Inzicht met beleidskeuzemenu

We hebben keuzes die u kunt maken inzichtelijk gemaakt in het beleidskeuzemenu. Hoe u dit kunt gebruiken is toegelicht in de raadsinformatiebijeenkomst van 9 september. Het beleidskeuzemenu is opgesteld met daarin nieuwe opgaven en noodzakelijkheden. Het College heeft keuzes gemaakt en daarop de begroting sluitend gemaakt. Een aantal opgaven is niet gehonoreerd. Het is aan u om met dit menu inzicht te krijgen, te spelen en eventueel andere keuzes te maken. De gevolgen daarvan krijgt u meteen inzichtelijk wanneer u de keuze maakt om iets wel of niet te doen. Wanneer u besluit tot andere keuzes, vraagt dit direct om andere maatregelen om de begroting weer in balans te krijgen of om te kiezen voor een niet-sluitende begroting. Dat heeft meteen invloed op de solvabiliteit. Ook dat is inzichtelijk gemaakt in de begroting. U bent hiermee aan zet om het voorstel van het college te amenderen naar eigen inzicht of in samenwerking met andere raadsleden. Uw wens om ook andere zaken toe te kunnen voegen die het college niet heeft afgewogen is toegevoegd aan het beleidskeuzemenu. We zijn benieuwd naar uw bevindingen.

Belastingen na 2026

Daarnaast hebben we als college nog nagedacht over de onroerendzaakbelastingen voor de jaren na 2026. We hebben daarvoor een aantal scenario's op een rijtje gezet en berekend wat dit betekent voor de meerjarenbegroting van 2027 en verder. In onderstaand plaatje hebben we dat in beeld gebracht met de uitgangspunten van elk scenario. U kunt zien dat we serieus hebben nagedacht om de trend van grote OZB-verhogingen te stoppen vanaf 2027. Het is aan u in de nieuwe bestuursperiode daar een koers in te bepalen.

Tabel scenario's OZB verhoging 2026 tot en met 2029:

Omschrijving scenario	Scenario	2026	2027	2028	2029
OZB index 2026 laten staan op 4,2% + 7,5%. 2027 - 2029 4,2% index per jaar	scenario 1	€ 154.150	€ 576.500	€ 221.750	€ 333.000
OZB index 2026 laten staan op 4,2% + 7,5%. 2027 - 2029 2,5% + 2% is samen 4,5% index per jaar	scenario 2	€ 154.150	€ 596.500	€ 263.750	€ 398.000
OZB index 2026 terug naar totaal 10%. 2027 - 2029 2,5% + 2% is samen 4,5% index per jaar	scenario 3	€ 58.150	€ 496.500	€ 157.750	€ 287.000
OZB index 2026 naar 4,5% + 7,5%. 2027 - 2029 2,5% + 2% is samen 4,5% index per jaar	scenario 4	€ 171.150	€ 614.500	€ 282.750	€ 418.000

Argumenten voor scenario 1

Omdat de WOZ-waarden jaarlijks fluctueren door marktontwikkelingen, worden de rekentarieven landelijk aangepast om deze schommelingen te neutraliseren. Alleen inflatie (prijsindex Nationale Bestedingen, pNB) leidt tot groei van de maatstaf. Deze rekentarieven worden gebruikt voor de korting op de Algemene Uitkering.

De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 4,2%. Gevolg is, dat in de meicirculaire 2025 het rekestarief met dit percentage wordt bijgesteld. Het beste is om uit te gaan van de vastgestelde voorlopige OZB-capaciteit

2025, die vanaf 2025 beschikbaar is via de Landelijke Voorziening WOZ. Als je budgettair neutraal wilt uitkomen, zul je de OZB-tarieven in 2026 met het inflatiepercentage van 4,2% moeten verhogen.

Het lijkt ons logisch om 4 jaar hetzelfde percentage index te hanteren en niet 4,2% en later 4,5% te hanteren. De hierboven genoemde stijgingspercentages voor de OZB zorgen voor een redelijk saldo in de begroting om de solvabiliteit minder negatief te laten zijn. De stijging van 7,5% naast de indexering 2026 is in 2023 (voor de jaren 2023 tot en met 2026) al afgesproken om het gat in het ravijnjaar 2026 te dichten.

Aanpassing van het format van de beleidsprogramma's

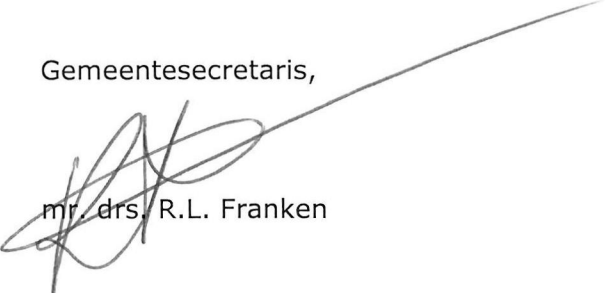
Het afgelopen jaar is er door de Auditcommissie en de organisatie hard gewerkt aan uw wens om verbetering van de beleidsprogramma's in de begroting. Er is gewerkt aan de leesbaarheid, indicatoren zijn verbeterd en de tekst is meer tot de kern van het beleidsprogramma terug gebracht. Kortom: het format is aangepast en digitaal raadpleegbaar gemaakt. De eerste contouren hiervan zijn zichtbaar in deze begroting. U ziet dit met name terug in de ambities en de indicatoren om deze meetbaar te maken. Maar we zijn nog niet klaar. Ook het komende jaar steken we energie in het verbeteren van onze producten in de Planning & Control cyclus samen met de Auditcommissie.

Tot slot

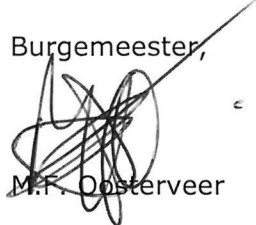
Het is de laatste begroting van deze bestuursperiode. Er is veel energie gestoken in deze periode om Waalre perspectief te bieden op een gezonde financiële toekomst. We hebben daar samen hard voor gewerkt! Wij danken u bij deze voor uw jarenlange inzet, de constructieve wijze waarop we hebben samengewerkt en de mooie resultaten die we voor de inwoners van Waalre hebben bereikt. We wensen u veel succes met de afronding van deze bestuursperiode, de verkiezingen en wellicht zien we elkaar terug in de nieuwe bestuursperiode.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

Burgemeester,

M.F. Oosterveer